

MONIKULTTUURISUUSASIAIN
NEUVOTTELUKUNTA
TOIMINTAKERTOMUS 2021-2022

**Vantaa
Vanda**

MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA LYHYESTI

Lakipohja

Laissa kotoutumisen edistämisestä (31 §) määritellään kotoutumisen edistämisestä paikallistasolla. Lain mukaan paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotouttamista monialaisena yhteistyönä. Yhteistyöhön osallistuvat kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja poliisi sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestävät järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt. Lisäksi kunta tai useampi kunta yhdessä voi asettaa yhteistyössä paikallisten työmarkkina-, yrittäjä- ja kansalaisjärjestöjen kanssa kotouttamisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämistä sekä etnisten suhteiden edistämistä varten paikallistason neuvottelukunnan. Järjestämistavat vaihtelevat eri kunnissa. Vantaalla toimii kaupunginhallituksen nimeämä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta.

Taustaa

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta on toiminut Vantaalla yli 20 vuotta. Kasvava maahanmuutto, Hakunilassa koetut etniset levottomuudet ja tuore laki kotoutumisen edistämisestä 1999 tekivät ajankohtaiseksi ryhtyä toimiin Vantaalla. Toiminta käynnistyi maahanmuuttaja-asiain neuvottelukuntana, joka perustettiin kaupunginhallituksen päätöksellä (KH 8.1.2001 § 50) tarkastelemaan ja määrittämään Vantaan maahanmuuttajapolitiikan tavoitteita. Neuvottelukunnan tehtäviksi määriteltiin mm. kotouttamisohjelman toimeenpanon seuranta ja arviointi, esitysten tekeminen ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen. Työtä jatkamaan nimettiin monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta toimikaudeksi 2003–2004, ja sen jälkeen kaupunginhallitus on nimennyt uuden neuvottelukunnan kahden vuoden välein. Kaupungin hallintosäännössä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta mainittiin ensimmäistä kertaa vuoden 2020 uudistuksessa, ja samassa yhteydessä se sai myös ensimmäisen toimintasääntönsä (KH 20.9.2021 § 15).

Nykyinen neuvottelukunta nimettiin kesän 2021 kuntavaalien jälkeen (KH 6.9.2021 § 11). Varsinaiset jäsenet (13) ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat valtuustoryhmien esityksestä nimettyjä puolueiden edustajia. Lisäksi kaupungin toimialat, Itä-Uudenmaan poliisi ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto nimesivät asiantuntijaedustajat ja heille varahenkilöt. Merkittävä uudistus oli kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston edustajien nimeäminen neuvottelukuntaan vuodenvaihteessa 2022.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan asiantuntijaedustajilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Sen lisäksi neuvottelukunta voi käyttää ja kuulla muitakin kaupungin työntekijöitä ja ulkopuolisia asiantuntijoita tarpeen mukaan. Apulaiskaupunginjohtajalla on kokouksissa läsnäolo-oikeus. Neuvottelukunnalla on oma menokohta 162050100, josta sen kulut maksetaan. Kulut ovat kokouspalkkioita, vuokratuloja ja tarjoilukuluja. Lisäksi neuvottelukunta on rahoittanut Kulttuuriseppä-tunnustuksen ja siihen liittyviä kuluja. Vuosibudjetti on noin 25 000 euroa.

KOKOONPANOT 2021–2022

Kokoonpano 1.8.2021 asti

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Ranbir Sodhi, puheenjohtaja (SDP)	Reijo Liimatainen
Miia Lindell, varapuheenjohtaja (KOK)	Murat Yüzlu
Aadan Ibrahim (SDP)	Miikka Nieminen
Riitta Salasto (SDP)	Naima el Issaoui
Teija Hakulinen (KOK)	Katja Volkova
Harun Osmani (KOK)	Xhemail Jashanica
Olga Gilbert (VIHR)	Sveta Silvennoinen-Hiisku
Arto Mieskolainen (VIHR)	Ahmed Karzan
Tanja Hautakangas (VAS)	Kalle Reijonen
Andrei Hinkonen (KD)	Leena Juvonen
Nejdet Karadag (KESK)	Raakel Shapcott
Pauli Artturi Luttinen (PS)	Sami Palviainen
Pia Rannikko (SFP)	Jean D'Amour Banyanga

Toimialojen edustajat ja muut asiantuntijaedustajat	Varaedustajat
Sosiaali- ja terveystoimi Hilkka Linderborg, maahanmuuttajapalvelut	Mia Björkman, osastonhoitaja/ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto
Kaupunkikulttuuri Auli Soinio, koulutuspäällikkö, aikuisopisto	Reeli Karimäki, kulttuuripäällikkö/ kulttuuritoiminta
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala Sailas Elise, konsultoiva koulupsykologi/perusopetus	Katjamaria Halme, kehittämisspäällikkö/varhaiskasvatus
Kaupunkiympäristön toimiala Johanna Rajala, aluearkkitehti	Ilkka Laine, asemakaavapäällikkö
Kaupunkistrategia ja johto Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiain päällikkö/kasvupalvelut	
Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto Simo Kettunen, asiantuntija	Henna Laakkonen, asiantuntija, 2/2021 asti
Itä-Uudenmaan poliisi: Simo Kauppinen, rikoskomisario	Kimmo Kostiainen, rikoskomisario

Kokoonpano valtuustokaudella 1.8.2021-31.5.2023

Jäsen	Varajäsen
Miia Lindell, puheenjohtaja, KOK	Jaakko Linnakangas, KOK
Mila Kangasniemi, varapj, SDP	Refka Elech, SDP
Janne Viljanen, KOK	Ellen Pessi, KOK
Xhemail Jashanica, KOK	Ville Niskanen, KOK
Pernilla Aura, RKP	Frida Forsblom-Prittinen, RKP

Aadan Ibrahim, SDP	Reijo Liimatainen, SDP
Elina Hasa, SDP	Naima El Issaoui, SDP
Jarkko Haanpää, PS	Marek Aaltonen, PS
Peter Lammenranta, PS	Tommi Pälve, PS
Jude Mariyathas, VIHR	Veikko Väisänen, VIHR
Samira Chakir, VIHR	Tytti Villanen, VIHR
Andrei Hinkonen, G6 (KD)	Nejdet Karadag (KESK)
Petriina Punna, VAS	Niina Pahtela, VAS
Kaupunginhallituksen edustaja	Varaedustaja
Ville Karinen, VAS	Chau Nguyen, VAS
Nuorisovaltuuston edustaja	Varaedustaja
Vida Amoah	Maria Canta

Toimialojen ja muut asiantuntijaedustajat	Varaedustajat
Sosiaali- ja terveydenhuolto Minna Tuovinen, päällikkö, maahanmuuttajapalvelut	Björkman Mia, osastonhoitaja/ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto
Kaupunkikulttuuri Auli Soinio, koulutuspäällikkö, Aikuisopisto	Kaisa Kettunen, lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden päällikkö
Kasvatus ja oppiminen Pia Hakkari, opetustoimen suunnittelija, perusopetus	Eeva Ahtee, opetustoimen asiantuntija/suomenkielinen lukiokoulutus
Kaupunkiympäristö: Johanna Rajala, aluearkkitehti/ asemakaavoitus	Ilkka Laine, asemakaavapäällikkö/ asemakaavoitus
Kaupunkistrategia ja johto Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiain päällikkö/ kasvupalvelut	Kaisa Sunimento, viestintäkoordinaattori, 2/2022 asti
Uudenmaan TE-toimisto Eija Marttinen, asiantuntija	Henna Laakkonen, asiantuntija, 2/2021 asti, sen jälkeen Annika Kähkönen, johtava asiantuntija
Itä-Uudenmaan poliisi Simo Kauppinen, rikoskomisario, 8/22 asti	Kari-Pekka Raulahti, poliisikoordinaattori

NEUVOTTELUKUNNAN TEHTÄVÄT

Neuvottelukunnan tehtävät määritellään aina toimikaudeksi. Syyskuussa 2021 (KH 6.9.2021 § 11) hyväksytyn toimintasäännön mukaan neuvottelukunta

1. Osallistuu laissa tarkoitetun kotoutumishjelman ja muihin kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämiseksi sekä etnisten suhteiden edistämiseksi tarkoitettujen valtuustokaudella voimassa olevien ohjelmien valmisteluun ja toimeenpanon arviointiin.
2. Seuraa etnisten vähemmistöjen elinolojen kehitystä ja osallistuu niiden elinoloihin vaikuttavien palvelujen valmisteluun ja seurantaan.
3. Seuraa valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkaa sekä niiden vaikutuksia Vantaalla.

4. Edistää hyviä etnisiä suhteita ja vahvistaa monikulttuurista ilmapiiriä Vantaalla muun muassa vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen ja heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä sekä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun tai muiden toimijoiden kanssa. Neuvottelukunta nimeää vuosittain keskuudestaan edustajat työryhmään, joka valitsee Kulttuuriseppä-palkinnon saajan.
5. Ottaa kantaa ja antaa lausuntoja asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
6. Tekee kaupunginhallitukselle aloitteita asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
7. Laatii oman vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

On huomattava, että monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla ei ole virallista päätösvaltaa.

TOIMINTA VUONNA 2021

Kokoukset

1/2021 10.2. Hyvinvointiohjelman väliraportointi, Neuvova Vantaa -projekti, vaikuttamistoimielinten raportointi kaupunginhallituksen iltakoulussa, kannanotto aikuisten perusopetuksen laajentamisesta.

2/2021 24.3. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintakertomuksen 2019–2020 hyväksyminen, monikulttuurisuussuunnitelman väliraportti, Osallistuva Vantaa -esittely, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännön valmistelu, vuoden 2021 toimintasuunnitelma.

3/2021 9.6. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 20 vuotta – neuvottelukunnan 1. puheenjohtaja Kimmo Kiljunen piti juhlapuheen ja evästi työskentelyä, Vantaan kaupungin valtuustokauden 2021–2025 strategian valmistelu, selvitys Vantaalla tarjottavista vieraskielisten neuvontapalveluista, myönteisen erityiskohtelun ohjelman tilannekatsaus, aikuisten perusopetuksen tilanteen edistyminen, maahanmuuttajapalveluiden kannanotto monikielisen neuvontapisteen perustamisen tarpeellisuudesta Vantaalle.

4/2021 18.8. kauden päätös lähikokouksena, runoesitys ja vapaata keskustelua, Kulttuuriseppien 2020 puheenvuoro: tasa-arvo ja yhdenvertaisuus oppilaitoksissa, väistyvän neuvottelukunnan terveiset tulevalle.

5/2021 6.10. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan järjestäytyminen kaudelle 2021–2023, monikulttuurisuus ja kotouttaminen Vantaalla, syksyn ja kevään kokousteemat ja aikataulu.

6/2021 10.11. Kulttuuriseppä-raadin valinta, Kivistön kaupunkikulttuurikeskus, Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelma 2022–2023, edustajan valinta hyvinvointialueen asukasosallisuuden työpajaan.

7/2021 8.12. Nicehearts ry:n työ tyttöjen ja naisten aseman edistämiseksi, Väkivallaton Vantaa -toimintaohjelma, yhteinen keskustelu ja julkilausuman laatimisesta päättäminen.

Muita tilaisuuksia

- Vantaan vaikuttamistoimielimet raportoivat yhteisesti toiminnastaan kaupunginhallituksen iltakoulussa 8.2.
- Monikulttuurista itsenäisyyspäiväjuhlaa vietettiin kulttuurikeskus Martinuksessa 6.12. ja neuvottelukunnan puheenjohtaja piti puheen vuoden 2021 Kulttuurisepälle.
- Puheenjohtaja Miia Lindell osallistui Yhdenvertainen suomi – yhdenvertainen Vantaa -keskustelutilaisuuteen 10.12.

Aloitteet ja kannanotot

- Kannanotto Integrating Cities Charteriin liittymisen puolesta tammikuussa
- Maahanmuuttajien matalan kynnyksen neuvonta Vantaalla on järjestettävä kestäväällä tavalla
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön resurssit turvattava -kannanoton laatimisesta päätettiin 8.12. kokouksessa, lähetettiin käsittelyyn 9.2.2022.

TOIMINTA VUONNA 2022

Kokoukset

1/2022 9.2. Ohjaajien kokemuksia Espoon Moniku-palvelusta ja ajankohtaiskatsaus Vantaan Moniku-hankkeeseen, ajankohtaista maahanmuuttajapalveluista, vaikuttamistoimielinten asema hyvinvointialueella.**2/2022** 30.3. Tervetuloa Lehtikuusen kouluun!, Harrastusten Vantaa ja eri toimijoiden yhteistyö harrastamista edistämässä Lehtikuudessa.

3/2022 4.5. Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 valmistelu Vantaalla, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan asema hyvinvointialueella, syksyn aikataulu.

4/2022 8.6. Teemana kotouttamisohjelman valmistelu, tilannekatsaus myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmasta, Vantaan kotouttamisohjelman valmistelun eteneminen, Vantaan kotouttamisohjelman valmistelua tukeva suunnittelutyöpaja.

5/2022 24.8. Ajankohtaista työllisyysasioissa Vantaalla, kotouttamisohjelman valmistelun ajankohtaiset, Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajien valitseminen hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan.

6/2022 5.10. Moninainen, monikulttuurinen kaupunki – joka kuuluu kaikille ja jossa kaikki kuuluu, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu Vantaalla, Vantaan kotouttamisohjelman valmistelu, Raportointi hyvinvointialueen monikulttuurisuusalueen neuvottelukunnasta.

7/2022 9.11. Tervetuloa Tikkurilan päiväkotiin! - ajankohtaista Vantaan varhaiskasvatuksesta, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajien valinta Kulttuurisepä-tunnustuksen raatiin.

8/2022 14.12. Raportointi hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnasta, lähetekeskustelu vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta ja kokousaikataulu.

Muita tilaisuuksia

- Monikulttuurisuusasian neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Mila Kangasniemi osallistui Eurocities-kaupunkiverkoston uusien tulokkaiden kokoukseen Utrechtissa 16.–17.11.

Aloitteet ja kannanotot

- Vantaa-Keravan hyvinvointialueen valmistelussa tulee huomioida vaikuttamistoimielinten ja niiden edustamien asukasryhmien osallisuus, Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielinten yhteinen kannanotto 28.1.
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön jatkuvuus ja resurssit Vantaalla turvattava, kannanotto 9.2. Kh käsitteli aloitteena ja vastasi 10.10.
- Kannanotto kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan, 4.5.
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan asettaminen hyvinvointialueella, kannanotto 31.5.

HUOMIOITA TOIMINNASTA 2021–2022 JA NÄKYMIÄ VUODELLE 2023

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia vaikutti neuvottelukunnan toimintaan vielä vuoden 2021 keväällä ja kokouksia opeteltiin pitämään etänä tai hybridinä valtuustosalista käsin. Kokoontumisrajoitusten poistuttua palattiin pääsääntöisesti lähikokouksiin, sillä yhteinen keskustelu on niissä luontevampaa.

Vuoden 2022 keväällä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelu käynnisti myös alueellisten vaikuttamistoimielinten valmistelun. Aluehallitus linjasi lakisääteisistä toimielimistä, joita ovat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto, sekä ei-lakisääteisistä rinnasteisista toimielimistä, joita ovat monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja kansalliskielilautakunta. Vaikuttamistoimielimet vaativat yhteisessä kannanotossaan 1.2., että toimielimille annetaan tosiasialliset vaikutusmahdollisuudet kohderyhmiä koskevien asiakokonaisuuksien suunnittelussa, valmistelussa, toteuttamisessa ja seurannassa ja että edustuksellisuus toteutuu ottamalla mukaan kohderyhmiin kuuluvia järjestöjä. Lisäksi Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta teki 31.5. kannanoton kunnan ja hyvinvointialueen toimielinten välisestä työnjaosta alueiden tehtäväjaon mukaisesti ja teki ehdotuksen kokoonpanosta.

Vuoden 2023 alusta käytännössä samalla alueella on kaksi monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaa. Niiden tehtäviä on tarpeen eriyttää päällekkäisyyksien välttämiseksi. Toisaalta tehtäväkenttien rajaaminen voi antaa mahdollisuuden käsitellä syvemmin kummankin omia teemoja. Yhteistyötä on tehtävä.

Parhaimmillaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokoukset tarjoavat luottamushenkilöille, viranomaisille ja kansalaisyhteiskunnan toimijoille yhteisen pöydän, jonka ääressä he voivat keskustella kotoutumisen ja maahanmuuton kysymyksistä laajasti ja monesta näkökulmasta. Neuvottelukunnalla ei ole virallista päätösvaltaa, mutta se voi tehdä aloitteita kaupunginhallitukselle. Harkitusti tehtyinä aloitteet voivat olla hyvä lisä muuhun, poliittista tietä tai virkareittejä pitkin tapahtuvaan vaikuttamiseen.